زانكۆی سەلاحەدین - هەولێر
Salahaddin University-Erbil

دڵنیایی جۆری و پەرەپێدانی پرۆگرامەكانی خوێندن
پەرتووكی كۆرس
2025 – 2024

بەش: كیمیا

كۆلێژ: پەروەردە

بابەت: كارامەییە ئەكادیمییەكان-**Academic Skills**

پەرتووكی كۆرس: قۆناغی یەكەم

مامۆستا: **پ.ی.د.عیسا اسماعیل احمد + د.ڕێزان علی صالح**

ئیمەیل: **essa.ahmed@su.edu.krd and rezan.saleh@su.edu.krd**

Course Description وەسفی کۆرس

زمانی وانەووتنەوە	مۆدیوول
کوردی	کارامەیە ئەکادیمییەکان
سیمستەر	ساڵی ئەکادیمی
بەهارە	2024-2025
مۆدیوولی پێشمەرج	کرێدیت/**ECT**
-	6

ئامانجەکانی کۆرسەکە

ئامانج لەم مۆدیوولەدا، بەهێزکردنی تواناکانی قوتابییانە، لەرێگەی کۆمەڵەیەکی گشتگیر لە کارامەیی ئەکادیمی و پیشەیی کە سەرکەوتنیان لە خوێندنی باڵا و پیشەی داهاتوودا بەرز دەکاتەوە. هاوکات پەرەپێدان بە لێهاتوویی قوتابییان، لە پێشکەشکردنی سیمینار، نووسینی ڕاپۆرتی ئەکادیمی و بیرکردنەوەی ڕەخنەیی.
قوتابییان فێردەبن کە پرسە ئاڵۆزە کۆمەڵایەتییەکان دەستنیشان بکەن و شیکاری بکەن، چارەسەری بەڵگەدار دابڕێژن و بیرۆکەکانیان بە شێوەیەکی کاریگەر بگەیەنن. سەرەڕای ئەوەش، مادیوولەکە هاوکاری کاری گرووپی و تواناکانی دیبەیتی ئەکادیمی گەشەپێدەدات، لە هەمانکاتدا جەخت لەسەر گرنگی سەرچاوەگرتنی زانیاری جێی متمانە و پێشکەشکردنی ئارگیومێنتەکان بە شێوەیەکی لۆژیکی و قایلکەر دەکاتەوە.

دەرئەنجامی کۆرسەکە

1. تێگەیشتن لە کارامەییە ئەکادیمییەکان:
ئاشناکردنی قوتابییان، بەکارامەییە ئەکادیمییەکانی پەیوەست بە پسپۆری، لەوانەش: کارامەیی پێشکەشکردنی سیمینار، کارامەیی نووسینی ڕاپۆرتی ئەکادیمی، بیرکردنەوەی ڕەخنەیی، دەستنیشانکردنی کێشە و گەڕان بەدوای ڕێگەچارەی کێشەکان، کارامەیی ئامادەکردنی پۆستەری ئەکادیمی، کارکردن بە گروپ و کارامەیی ئەنجامدانی دیبەیتی ئەکادیمی.

2. شیکردنەوەی تایبەتمەندییەکانی هەریەك لەو کارامەییە ئەکادیمیيانەی کە بۆ قۆناغی زانکۆ پێویستن:
بەگەڕخستنی لێهاتوویی قوتابییان لە گفتوگۆکردن، بەهێزکردنی تواناکانیان بۆ دەربڕینی بیروڕای مانادار، پاڵپشتی ئارگیومێنت بە بەڵگە و دەربڕینی لۆجیکیانە لە کۆمەڵگەدا. هاوکات بەکارهێنانی سەرچاوەی متمانەپێکراو بۆ کۆکردنەوەی ئارگیومێنت بە شێوەیەکی دروست و ڕەوان.

3. لێهاتووییەکانی قوتابییان:
پێشکەشکردنی سیمینار بەشێوازێکی دروست و کارامە، لێهاتوویی لە نووسینی ڕاپۆرتی ئەکادیمی. هاوکات توانای هەڵبژاردن و دەستنیشانکردن و شرۆڤەکردنی ئەو کێشانەی کە لە کۆمەڵگەدا تازە سەریان هەڵداوە، گەشەدان بە لێهاتوویی گەڕان بەدوای دۆزینەوەی ڕێگەچارەی کێشەکان. سەرەڕای توانای پراکتیزەکردنی تەکنیکی بیرکردنەوەی ڕەخنەیی لەنێو سیمینار و ڕاپۆرت و لێکدانەوە و شرۆڤەکردنی کێشەکاندا.

4. پابەندبوون بەڕێسا بنەڕەتییەکان، پەرەدان بە تێگەیشتن و گفتوگۆ و دیبەیتی ئەکادیمی:
- نیشاندانی توانا و کارامەیی لە گفتوگۆ و دانوستانی ئاشتیخوازانە لەگەڵ ئەوانی دیکەدا.
- ئامادەکردنی قوتابییان بۆ ئەنجامدانی گفتوگۆی لۆجیکی، کە سوودی بۆ کۆمەڵگە هەیە.
- نیشاندنی کراوەیی لە بەرامبەر بیروڕا جیاوازەکان و ئامادەیی بۆ گۆڕانکاری لەبیروڕای خۆیدا.
- نیشاندانی مەعریفە لە ناوەندەکانی فێربووندا بە بەکارهێنانی تەکنەلۆژیا، بۆ سوودی گشتی.

ناوەڕۆکی کۆرس

- ئەم مۆدیوڵە بۆ گەشەپێدانی توانا و شارەزایی قوتابییان لە پەیوەندی، گفتوگۆ و دیبەیتی ئەکادیمی ئامادەکراوە.
- بابەتەکانی ئەم مۆدیوڵە، ڕاهێنانێکە بۆ چۆنیەتی بەکارهێنانی سەرچاوەکان، لە پەیوەندییە ئەکادیمییەکان، بۆ دەستخستنی زانست، بۆ وروژاندنی پرسیارە ئەکادیمیەکان و وەڵامدانەوەی پرسیارەکان بە تێرو تەسەلی .
- ڕاهێنانێکە لە بابەتەکانی بیرکردنەوەی ڕەخنەیی و ڕێزگرتن لە بیروڕای بەرامبەر و چۆنیەتی ئەنجامدانی گفتوگۆی ئەکادیمی.
- ئاشناکردنی قوتابییان، بەچەند کارامەییەکی ئەکادیمی پێویست وەك: (ڕاپۆرتی ئەکادیمی، پێشکەشکردنی سیمینار، پۆستەری ئەکادیمی، دیبەیتی ئەکادیمی، بیرکردنەوەی ڕەخنەگرانە، کارکردن بەگروپ، بەشداریکردن لەچالاکی ئەکادیمی وەك: وێرکشۆپ، کۆنفرانس، سیمپۆزم) .
- ڕێزگرتن لەو جیاوازییانەی کە لە پەیوەندییە کۆمەڵایەتییەکانی کۆمەڵگە جیاوازەکاندا هەیە.
- گەشەپێدانی بیرکردنەوەی ڕەخنەگرانە و متمانە بەخۆبوون لە دەربڕین و گوزارشت کردندا.

سەرچاوەکان

سەرچاوە بنەڕەتیەکان:

1. (بوخاری عەبدوڵای قەسریٚ2019): لەدەرەوەی سندوقەکە بیربکەرەوە.

2. (بەرهەم ستارو توانارەشید2019): دەروازەیەك بۆ گفتوگۆی ئەکادیمی و بیری رەخنەیی.

3. Cottrell, Stella. (2005). *Critical Thinking Skills: Developing Effective Analysis and Argument (Palgrave Study Skills)*. 2nd edition: In Stock.
4. Chaffee, J. (2003). *Thinking Critically*. 7th edition. Boston: Houghton Mifflin Company.
5. Richard, W Paul, & Elder, Linda. (2013). *Critical Thinking: Tools for Taking Charge of Your Professional and Personal Life Pearson*. 2nd edition, FT Press.
6. Butterworth, John, & Thwaites, Geoff. (2013). *Thinking Skills: Critical Thinking and Problem Solving (Cambridge International Examinations), Cambridge university press.*
7. Critical Thinking Skills: Developing Effective Analysis and Argument. 2nd edition. Palgrave Macmillan, 2011.

سەرچاوەی سوودبەخش:

YouTube Videos

https://www.youtube.com/watch?v=DwWY6HtI9jk

https://cyfar.org/data-sources

گۆڤار و ریڤیوو (ئینتەرنێت):

1. Moore, N. B., & Parker, R. (2004). *Critical Thinking.* 7th ed. McGrow-Hill. Newyork.
2. Wolfson, J. A. (2012). *The Great Debate. A Handbook for Policy Debate and Public Forum Debate*. 4th ed. Lightning Bolt Press. Illinois.
3. Morrow, D. R., & Weston, A. (2011). A Workbook for Arguments. A Complete Course in Critical Thinking. Hackett Publishing Company, Inc. Indianapolis.
4. Crick, N. (2014). *Rhetorical Public Speaking*. 2nd ed. Pearson Education, Inc. Louisiana.

جۆری وانەوتنەوە

وانەکان هەفتانە 3 کاتژمێرە بەشێوازی تیۆری و چالاکی کردارەکی دەوترێتەوە، بە پشتبەستن بە بەکارهێنانی داتاشۆ و پاوەرپۆینت، هەروەها گفتوگۆی کراوەو کارکردن بە کۆمەڵ و چالاکی کرداری و تیشکخستنە سەر خاڵە گرنگەکان لەسەر تەختەی سپی، هەروەها دانانی پوختەی وانەکان لەسەر پرۆفایلی ئەکادیمی مامۆستا.

پێداویستییەکانی بەدەستهێنانی کریدیت:

1. قوتابی ئامادەبوون لە پۆلدا گرنگە.
2. گفتوگۆکردن لە پۆلدا پێویستە.
3. ئەرکی ماڵ بۆ هەر وانەیەک
4. تاقیکردنەوەی نیوە وەرز
5. راپۆرت
6. کویز
7. سەردانکردنی کتێبخانە

دابەش کردنی نمرەکان

دابەشبوون و پێکهاتەی هەڵسەنگاندن

کۆشش(50%)، لەخولی یەکەمی هەڵسەنگاندندا، قوتابییان بەشداری تێکەڵەیەکی گشتگیر لە هەڵسەنگاندنی پراکتیکی و تیۆری دەکەن. کە هەموو تاقیکردنەوە پراکتیکییەکان لە پۆلدا ئەنجام دەدرێن بۆ هەڵسەنگاندنی کارامەیی کارپێکراوی قوتابییان.
بەشداریکردن و چالاکییەکانی رۆژانە (5نمرە): ئەمەش بەشداری چالاکانەی پۆل، هەڵبژاردن و بەشداریکردن لە کاری گروپی هاوبەش لەخۆدەگرێ. **تاقیکردنەوەی تیۆری (کویز):** یەک تاقیکردنەوەی نووسراو یان زیاتر، بەهای (**5نمرە**)، تێگەیشتنی قوتابییان لە چەمکە تیۆریەکان هەڵدەسەنگێنێ. **راپۆرتی ئەکادیمی (15نمرە):** پێویستە قوتابی راپۆرتێکی ورد پێشکەش بکات، کە توانای شیکاری و نووسینی خۆی نیشان بدات.
پێشکەشکردنی سیمینار (10نمرە): هەر قوتابیەك لەسەر بنەمای راپۆرتەکەی سیمینارێک پێشکەش دەکات، کە توانای پەیوەندیکردن و بەرگریکردن لە کارەکانی بە شێوەیەکی کاریگەر پیشان دەدات. گەڕان بەدوای سەرچاوە (**6**نمرە)، بەکارهێنانی تەکنەلۆژیا(**4نمرە**)، و چارەسەرکردنی کێشەکان(**5نمرە**). ئەم چالاکیانە بە کۆی گشتی **50%ی** کۆی نمرەی هەوڵەکان پێکدەهێنن، کە جەخت لەسەر فێربوون و بەشداریکردنی بەردەوام دەکەنەوە.

تاقیکردنەوەی کۆتایی (50%)، توانای قوتابییان تاقیدەکاتەوە بۆ کۆکردنەوە و پێشکەشکردنی زانیاری بە شێوەی جۆراوجۆر. پێکهاتەکە بریتییە لە: **پۆستەری ئەکادیمی (20 نمرە):** قوتابی پۆستەرێکی ئەکادیمی ئامادە دەکات، کە بە پوختی تێروانینەکانی یان پرۆژەکەی دەخاتە ڕوو. **دیبەیت (30 نمرە):** قوتابییان بەشداری لە دیبەیتی ستراکتوردا دەکەن، بیرکردنەوەی ڕەخنەیی و ئارگومێنت و بەشداریکردنیان لەگەڵ بابەتگەلێکی ئاڵۆزدا نیشان دەدەن.

خولی دووەم (هەوڵی تاکەکەسی)

لە خولی دووەمدا هەموو هەڵسەنگاندنەکان بە شێوەیەکی سەربەخۆ لەلایەن قوتابییەوە تەواو دەکرێن، ئەمەش دڵنیابوون لە هەڵسەنگاندنێکی گشتگیر بۆ لێهاتووییەکانیان. **نووسینی ڕاپۆرت (20نمر):** پێشکەشکردنی ڕاپۆرتێکی پێداچوونەوە و ورد. **ئامادەکردنی پۆستەری ئەکادیمی (10نمرە):** پۆستەرێکی سەربەخۆیە کە پرۆژەی قوتابی بە شێوەیەکی کاریگەر دەگەیەنێت. **پێشکەشکردنی سیمینار (20نمرە):** پێشکەشکردنێکە لەسەر بنەمای ڕاپۆرتی قوتابیە، کە تیایدا گرنگی بە خستنەڕووی ڕوون و تێگەیشتنی قووڵ دەدات.

پلانی هەفتانە Weekly Plan

مۆدیوول	
کارامەییە ئەکادیمییەکان	
سیمستەر	ساڵی ئەکادیمی
بەهارە	2024-2025
مۆدیوولی پێشمەرج	کرێدیت
-	6

وردەکاری

هەفتە	وردەکاری
1.	-پیاداچوونەوەیەک بە سیلەبەس (پرۆگرامی خوێندن) -ئەرک و مافی قوتابی زانکۆ(Students' rights and Responsibilities) -توانستی دانووستان و گفتوگۆی ئاشتیخوازنە و قایلکردنی بەرامبەر
2.	-توانستی گفتوگۆو بیرکردنەوەی ڕەخنەگرانە -هونەری پێشکەشکردنی سیمینار(Seminar presentation skill) -دروستکردن و پێشەکەشکردنی پاوەرپۆینت(PowerPoint presentation)
3.	-توانستی گفتوگۆو بیرکردنەوەی ڕەخنەگرانە -هونەری پێشکەشکردنی سیمینار(Seminar presentation skill) -دروستکردن و پێشەکەشکردنی پاوەرپۆینت(PowerPoint presentation)
4.	-باسە هەنوکەییەکان لە کوردستان، هەروەهاچەند باسێک لە بوارێکی تایبەتدا -هەڵبژاردنی بابەت (هەڵبژاردەی قوتابی، بابەتی گفتوگۆ هەڵگر و هەمەلایەن)
5.	توانکاکانی نووسینی ڕاپۆرت (کۆکردنەوەی زانیاری، پێکهاتەی ڕاپۆرتەکە، گەڕانەوە بۆ سەرچاوەکان) -توانای ئاماژەکردن بە سەرچاوەکان -ئاشناکردنی قوتابی بە کتێبخانە -دەستخستن و هەڵسەنگاندنی زانیاری
6.	-چۆنێتی خۆپاراستن لە دزی زانستی(Plagiarism) -بەکارهێنان و نووسینی سەرچاوە(Citation & Referencing) -نووسینی ڕاپۆرتی ئەکادیمی(Academic Report) -پوختەکردن و گەیشتن بە پرسیاری سەرەکی ڕاپۆرتەکە
7.	-ڕەشنوسی ڕاپۆرت یاخود وتار ٢٠٠٠-٣٠٠٠ وشە -پێداچوونەوەی هاوپۆل و ڕەخنە و پێشنیاز (لە پۆلدا)
8.	ئامادەکردن و دیزاینی پۆستەری ئەکادیمی پێشاندانی پۆستەرەکان پێشبرکێی پۆستەرەکان و گفتوگۆکان لەسەر ئاستی کۆلێژەکان
9.	-مەشقی گفتوگۆی لەسەرخۆ لە گرووپی بچووکدا،٣-٥ خولەک (چاوپێکەوتنی کار)
10.	- دەسپێکێک بۆ گفتوگۆ (پێناسە، پوختە، مێژوو، لەگەڵ فۆرماتەکان) -ئاکارەکانی ڕاگەیێشتن(أتصال)/ بیروڕای جیاواز
11.	-هونەری بەڵگەسازی و قایلکردن(Argumentation and Persuasion) -هەڵبژاردنی بابەتێك کەشیاوبێت بۆ دیبەیتی ئەکادیمی
12.	-بیرکردنەوەی ڕەخنەگرانە(Critical Thinking) -دیبەیتی ئەکادیمی (Academic Debate) و شێوازەکانی(فۆرماتەکانی) گفتوگۆ
13.	ئەنجامدانی دیبەیتی ئەکادیمی لەنێوان گرووپەکان
14.	ئەنجامدانی دیبەیتی ئەکادیمی لەنێوان گرووپەکان

ئەرک Workload

مۆدیوول		
کار امیە ئەکادیمییەکان		
سیمستەر	ساڵی ئەکادیمی	
بەهارە	2024-2025	
کۆی ژمارەی کاتژمێری کرێدت	کرێدیت	
6*27 = **162**	6	
ووردەکاری		

جۆر	ژمارە	فاکتەری کات	کۆ
ئامادەبوون	14	4hr	14 *4 = 56
ڕاپۆرتی ئەکادیمی	1	14hr	1*14 = 14
کیوز	1	6hr	1*6 = 6
سیمینار	1	10hr	1*10 = 10
گەڕان بەدوای سەرچاوە	2	6hr	2*6 = 6
بەکار هێنانی تەکنەلۆژیا	2	6hr	2*6 = 16
چارەسەری کێشە	2	8hr	2*8 = 16
پۆستەری ئەکادیمی	1	12hr	1*12 = 12
دیبەیتی ئەکادیمی	1	26hr	1*26 = 26
			162 hr.